

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 15. Maia V. S. ROKU 1809.

BERLIN d. 9 maia. Doszedł tu dwunasty dziennik wojska cesarskiego d. 21 kwietnia z Rakowa głównej kwatery AX. Ferdynanda pod Warszawą przysłany. Szczęcą się austriacy że d. 15 przeszedłszy przez Pilicę pod Nowym - miastem wtargnęli do X. Warszawskiego, że tam d. 17 i 19 z korzyścią pod Piedrykoczem, Konie, i Raszynem walczyli, że d. 23 przez konwencyą z wodzem nieprzyjacielskim obięli w possessyą swoją miasto Warszawę. Trzynasty dziennik wojsk cesarskich d. 29 kwietnia doniósł nam, że F. L. Hiller walczył szczęśliwie z korpusem Mar: Bessieres, że 1000 zabił francuzow a 500 wziął w niewolę, i że sam daleko mniej stracił; że iednak d. 25 F. L. Hiller z dwoma połączonemi korpusem i 2gą rezerwą cofnął się od Inn do Alt Oetingen i d. 26 przeprowił się w Burghausen i Braunau na prawą stronę, zkąd iuż kraiem austriackim pociągnął na obronę Inviertel, że tegoż dnia Francuzi wypędzili z Passau forpoczty austriackie: że G. Legrand z dywizyą swoją zmusił G. Dedowich opuścić Scharding i do Taufkirchen cofnąć się: że d. 27 przednia straż F. L. Hiller przeszła do Obernberg, że rezerwa pod Altheim a reszta wojska pod Wang została, że tam Austriacy spodziewali się bitwy, iezeliby nieprzyjaciel wcześniej wstecz nieposzedł: że wielkie wojsko austriackie pod AX. Karolem od dwóch dni stoi pod Cham za rzeką Regen w wygodnym stanowisku: że wojsko włoskie przeprowiło się za Piawę. Czternasty dziennik z głównej kwatery Katzenberg nie daleko Cham d. 25 pisany zawiera obszernie opisanie bitwy od d. 19 do 22 i ustęp przez Rątyzbonę ku Czechom: donosi tenże dziennik, że twierdza Tyrolska Kufszteyn iest obłożoną.

Z przyczyny terazniejszej wojny, w której tyłu Arcy Xiążąt dowodzi, pisma publiczne następną o nich dają wiadomość: AX. Karol urodzony 1771, drugi brat Cesarza, iest Generalissimusem. AX. Ferdynand najstarszy 1769 urodzony iest W. X. Wirtzburgskim, członkiem ligi reńskiej, i teraz posłał wojska swoje do Hiszpanii. AX. Jan 5ty brat Cesarza 1782 urodzony dowodzi armią włoską. Między AX. Janem a AX. Karolem trzeci brat Cesarza iest AX. Józef Palatyn Węgierski zastępca Cesarza, 1776 narodzony, a czwarty brat iest AX. Antoni W. Mistrz Teutoński 1778 urodzony. AX. Raynery 1783 urodzony iest szóstym bratem; on w niebytności Cesarza prezyduje we Dworze. AX. Ludwik 7my brat 1784 urodzony dowodzi 5tym korpusem; pod jego rozkazami znajduie się F. M. L. Hiller. AX. Rudolf iest najmłodszym bratem, 1788 urodzony i teraz

mieszka w Wiedniu. AX. Ferdynand komendujący armią Gallicyyską, który był wtargnął do Warszawy, iest bratem samey Cesarzowej; urodził się on roku 1781. AX. Maxymilian, drugi brat Cesarzowej; 1782 narodzony, dowodzi w Morawii.

Fryderyk Wilhelm nie powraca do naszego miasta; ciągle mieszka w Królewcu. Ze smutkiem dowiaduiemy się że urzędnik nasz Fryderyk Karol Katte, z kupą dobranych ludzi, wpadł przez Elbę do Westfalii, pozabierał kasy i na wielu mieyscach chciał wzbudzić rozruchy, wyszły zatym na imanie iego odezwy od rządu tamecznego, lecz mówią, iż uysć potrafi przed pogonią do krajow austriackich. Regimenta hollenderskie ruszyły do Hannoveru i Westfalii dla poskromienia rozruchow i utrzymania porządku. G. Dupas z dywizyą swoją od 7200 piechoty i 1600 iazdy ruszył do Cassel, tak więc niezostało w kraiu Hannover-skim ani iednego Francuza. Hieronim Napoleon edyktem swoim ogłosił amnestyą dla obłąkanych, i przez namowy pobudzonych do buntu, lecz obok naysrożey karać rozkazał naczelnikow, których śmierć losem bydz musi. Półkownik Dornberg miał wyznać, iż zbutowanych iest od 500 do 5 t. Prymassowskie i niektóre francuzkie wojska poszły do Hannoveru—Zbieraią się znaczne siły angielskie na morzu bałtyckim: d. 1 maia wielkie było strzelanie w Belcie; niewiadomo ziakiej przyczyny. Rzecz ciekawa co Sejm w Sztokolmie zwołany postanowi względem terazniejszego stanu Szwecyi.

PARYZ d. 2 Maia. Dalszy ciąg papierow złożonych przy raporcie Ministra spraw zewnętrznych. Hrabia Meternich przez notę 1808 lipca 22 oświadczył ministrowi Champagny, iż przeloży swemu dworowi notę o uwolnienie Por: Jounga; wyraził, iż areszt P. Jounga musiał bydz skutkiem iego osobistego postępowania przeciwko regułom policyi. Co do trudności w dowożeniu produktow z Gallicyi do Warszawy tłumaczył się Ambassador, iż ona iest skutkiem administracyi ekonomicznej w całej Austrii podobnej do rządu Francyi. Oświadczył nakoniec życzenie, ażeby rząd Warszawy był równie sprawiedliwy iak austracki.

Tegoż czasu pisał H. Metternich do Ministra, że Austriya nieprzyjęła ieszcze ze wszystkim tego sposobu administracyi wojennej, iaki iest we Francyi, Westfalii, Bawaryi, Warszawie i we Włoszech. Kouskrypcya w całej rozciągłości zaprowadzona do tych krajow formie pierwszą zasadę mocy i wielkości, gdy przeciwnie w Austrii sposob rekrutowania cieniem iest tylko tego szrodka przez Napoleona

użytego. Nader jest wielu w Austrii wolnych od służby, nader wielkie jest nadużycie, a zatem mało barzo przedsięwzięła dla swojego bezpieczeństwa, gdy urządziła odwodowe woyska dawno już exekwowane we Francyi; gdy formować zaczęła nieruchome gwardye narodowe, które we Francyi stanowią drugie woysko., Nigdzie, pisze H. Meternich, niezgromadziły się woyska, oprócz granicy tureckiej, gdzie wojna ościenna dwóch mocarstw nakazała koniecznie ten szrodek. Zaden w Austrii nienagania przedsięwziętey obrony, bo wszyscy są przekonani o sprawiedliwości sposobow użytych dla własnego bezpieczeństwa. Narod oskarżyłby swego monarchę o niedbałość, gdyby w tym powszechnym wyteżeniu sił sąsiadow, Austria iedna iak dotąd została bezbronna. Sąsiedzi, dziś przyjaciele, mogą stać się kiedyś nieprzyjaciółmi; a zatem ostrożność iest konieczna. Stan terazniejszy bynajmniey nie iest zaczepnym, i niema iego w żadney prowincyi; oraz trwać niemoże on długo. Ustanowienie rezerwy dla dopełnienia regimentow niemoże bydź uważane za zaczepkę, bo i Austria nie brała wprowadzenia konskrypcyi do Bawaryi Warszawy i całej rzeszy za wymiar wojenny. Przyjaźń i interes, które wiążą Austrią z Francją, konieczna potrzeba pokoiu, charakter Franciszka, wszystko to zaręcza pokoy trwały — Piszesz JWP. do mnie o nieiakichści wieściach wiedeńskich o wojnie; lecz zapewniam że one nie pochodzą z Wiednia, ale tam z kąd inąd przychodzą, i publiczność tamedzną tyle troszczy ile dwór dotąd onemi pogardzał. Korpusy francuzkie w Prusiech będące i drugie w Szląsku zgromadzające się pierwsze mówią i utrzymują pogłoskę o weyściu ich blizkim do Czech; woysko warszawskie głosi o wtargnieniu do Gallicyi; gazety niemieckie pod cenzurą ligi reńskiej będące nieprzestają pisać o kraiach, których Francya od nas domaga się, i o negocyacyach, które nie existują. Rozmowy publiczne paryzkie oznajmują Cesarzowi o blizkiej napaści i mieszaią zupełnie związki spokoyne. Od kilku miesięcy pasuję się przeciwko tym wieściom, i za ich próżność osobą moją zaręczyłem memu dworowi; oświadczyłem iemu o chęciach spokoynych Napoleona. Pod czastey powszechney trwogi dla pokonania rozrzuconych wieści o wojnie niemając związkow ścisłych z dworem Paryzkim prosiłem Ministra Policyi, aby kazał wydrukować w piśmiech publicznych artykuły takie, któreby zmusiły francuzow do spokoyniejszych myśli i zabezpieczyły lud austriacki. Na szczęście Europy, ten sposob miał skutek pomyślny naczas nieiaki. Bo Francya wyznała, iż zgoda i pokoy panują między dwoma dworami, że Francya niczego od Austrii nie żąda i że niema żadnych widokow któreby Austrią zatrwożyć mogły — Co do statkow Amerykańskich Cesarz rozkazał zebrać poszczegulne wiadomości, i iuz wszystkie akta są przesłane do Wiednia z Tryestu. Pozory mogą barzo często naygrubiey omylić: Konsul francuzki donosił zapewne teraz do Bayonne o związkach Austrii z Anglią, z przyczyzny przybyłego gońca angielskiego do Tryestu. Nie tylko taić nie będę tego przypadku owszem uprzedzając chęć zniszczyć wszelkie

złe porozumienie, Admirał Collingwood, dowodzący siłami angielskiemi na morzu szrodziemnym, odebrawszy wiadomość o powstaniu Aragończykow i o odezwie Palafoxa przysłał fregatę i officera z listem do AX. Karola, któremu doniosłszy o tym wypadku, offiarował tęż fregatę dla przeniesienia Arcy Xięcia do Hiszpanii. To a nie inne poselstwo iak niezasługiwało na żadną odpowiedź, tak litery iedney, officerowi niedano, lecz odpłynąć rozkazano.

Hrabia Champagny odpisał 30 lipca 1808 z Bordeaux, że Imperator Napoleon barzo był kontent z listu Ambassadora, lecz że smucił się z wiadomości które z Drezna i Munich odbierał; że donoszono ztamtąd o usilności przysposobienia umysłow austriackich w pewnym kierunku: że w kąpielach badeńskich, karlsbadzkich i Egra publiczność dowodzi iako dzisiejszy moment iest naysmyślniejszy dla Austrii do zaczęcia wojny; że tam głoszoło iako woysko francuzkie w Hiszpanii iest zniszczone, iako w Niemczech niema nad 100 t. francuzow iako we Włoszech nader są oni słabemi i nie mogą stłumić powstania urządzającego się w Kalabrii. Takie powieści, pisze minister, nakłoniły Prussy do zguby. Agenci angielscy zniszczywszy to państwo obrócili się z intrygami do Austrii. Wszędzie mówią Austriakom o niebezpieczeństwie oyczyzny, wszędzie ich wzywają do iey obrony — Patrz JWP. co się dzieie w Tryescie. Nowa milicya przebiega ulice, znieważa podróżnych francuzkich i włoskich, a nawet i w domach obelgami ich okrywa: patrz JWP. iak ta milicya odnowiła scenę wiedeńską, którą miał G. Bernadotte; ona zebrawszy się wliczbie 1500 otoczyła dom konsula francuzkiego, i iego nayobelżywszemi słowami znieważyla, tym czasem Policya o której sądzę że więcey iest słaba aniżeli złośliwa, została nieczynną, a potym zamiast ukarania, starała się zmniejszyć występki, których powściągnąć niemogła. Tym sposobem mimo chęci znaleźć się można na drodze wojenney. Czy chcesz większych tego dowodow? Gońce francuzcy niosący depeze do Dalmacyi byli zatrzymani i ohdarci. Napoleon nie przypisuje tego gwałtu iak tylko samemu pospółstwu przez uzbroienie się dworu wzburzonemu — Bezwątpienia Austria miała prawo czynić odmiany woyskowe, lecz czyliż wypadało one wprowadzać z taką skwapliwością w czasie pokoiu? Czy mogła wyciągać w kwietniu ażeby wszystko, skończoném było w lipcu? Czy w tę porę wojna miała wybuchnąć? Czyż podobieństwo rozumieć, iż Austria niema żadnego projektu? widząc że ćwiczy woysko regularne, że one dopełnia, że nadto 400 t. ludzi zwolywa, ich uzbraia i im zapowiada wiszące nad głowami ich niebezpieczeństwa, azatym wojnę nieuchronną — Donosisz mnie JWP. o trwodze, do której są iakoby przyczyną obozy francuzkie w kraiach przez woyska nasze zaiętych. Lecz azaliż niewiadomo że zwyczaj iest u francuzow we włoszech rok cały obozować. Gdyby Imperator mógł przewidzieć tę obawę, pewnie kazałby rozwiązać obozy. Ale czyż Imperator ma wojenną postawę? azaliż nieznosił twierdz szląskich? zostawiłże w nich iedno działo i ziarno? Czyż nie oddał Braunau? Nie tak postępowałby gdyby

miał jakie nieprzyjazne Austrii projekta. Piszesz JWP. o rozmowach naszych żołnierzy: czyż nie jest powinnością wojska myśleć i mówić o wojnie? a zatem życzyć iey spodziewać się? Jeżeli mieliście jakie obawy czemuż nie oświadczyliście swoich bojaźni mnie w Paryżu, lub G. Andréossi w Wiedniu? Chcecież być zapewnionemi od Francyi? da ona wam wszelkie zaręczenie, iakiego tylko zażądacie. Chcecież ażeby obozy szląskie były zwinęte? będą one rozwiązane. Chcecież ażeby uzbrojenie teraz nakazane tych fortec było odwołane? stanie się zadość życzeniu. Ażeby zgromadzenie żywności do magazynow Palma nowa ustalo? i to nastąpi. Publiczne oświadczenie gotowi jesteśmy uczynić, iakiego sami zażądacie, a to naywyraźniey pokaże że Francya nie myśli o napaści. Lecz ze swojej strony wstrzymajcie uzbrojenie się gwałtowne groźne i nieprzyjazne, niezgodne z terażniejszym stanem Europy i pokojem powszechnym, oraz z charakterem Imperatora—Proszę o prędką odpowiedź na to pismo. Imperator nie myślił o zwołaniu konskrypcyonistow tego roku, lecz kiedy Austriya cała powstała, zrobił teraz ten projekt, i chce w miesiącu sierpniu wniesć o tym propozycyą do Senatu; życzy więc być zapewnionym, a stosownie postąpi. Oddawna tę ma zasadę, iż nieusuwa wiary od tego co nie jest niepodobieństwem. Przypomina że oszukanō dwor Pruski wmawiając, że armia francuzka wynosząca 500 t; czyniła 100 t. a jednak ta armia rozłożona była na granicach pruskich — Pisałem o scenie w Tryescie zasłazy: nie trudzę się prozbą o zadosyc uczynienie; rozumie Napoleon, iż one otrzyma od Franciszka I, i takie, iakie sam uczyniłby, gdyby w iakim mieście iego podobna nastąpiła scena — Znasz siły nasze, i powiem P. Metternich, cobym napróžno mówił do Ambassadora Austriackiego; że nasza armia jest silniejsza iak nigdy nie była; że ona w dwóynasob jest liczniejsza od tey siły, iaka była w roku 1805. Reńskiey ligi wojska mogą się prędko połączyć, a 60 t. natychmiast stanie ze szrodka Francyi w Strazburgu Moguncyi i Cassel. Możemy więc myśleć że wojna z Austrią może być szczęśliwą. Nielekamy się zatem wojny, lecz iey niechcemy; a to dla tego niechcemy ponieważ niemamy żadney przyczyny do woiowania, żadnego celu, żadney krzywdy, i że niczego nieżądamy, ponieważ wiele uwag politycznych wspiera tę opinią, że interes Francyi zależy na tym naybarzciey, ażeby Austriya zachowała całą swoją potęgę terażniejszą; ponieważ nakoniec Imperator nie czyni igraszki z krwi ludzkiey i nieprowadzi wojny dla rozkoszy. „

Działa oznaymiły tey stolicy zwycięstwa odniesione w Bawaryi nad Austriakami. Papiery wraz podniosły się w gurę. Mówią iż weterani mają rozkaz ruszyć na pilnowanie granic. Przyjeżdża do nas G. Latour i wielu innych generalow wziętych w niewolę—Z Hiszpanii przychodzi wiadomość, że Mar: Victor wszedł do Sewilli, że G. Junot X. Abrantes oblega Walencyą; że G. S. Cyr rozpędza kupy buntownikow Katalońskich. Mar: Mortier X. Treviso pociągnął z 20 t. z Arragonii do Gal-

licyi na poskromienie rozboynikow tam rozmnożonych, tudzież na osadzenie Asturyi i zabezpieczenie iey brzegow przeciwko Anglikom. G. Sebastiani przez Sierra Morena idzie do szrodka Andaluzyi, pō którey podbiciu poddać się będzie musiała Murcya i Manche. Powstała zaraza w Sarragosie; żołnierze koło miasta na polu obozują—Anglikow 15 t. osadza zamki Lizbońskie, stali spokojnie kiedy M. Soult zdobył Oporto, zapalili tylko mieszkańcow tego miasta do tego stopnia, iż oświadczyli bronić się przeciwko 50 t. lecz iakież Anglikow zadziwienie było, gdy otworzyli bramy przed 9 tysiącami.

DREZNO 5 Maja. D. 21 i 22 przeszło przez Ratzbonę do Abbach 40 t. naywyborniejszych woysk Austriackich. D. 22 wojsko francuzkie od Landshut i Abensberg na przeciw postąpiło. Austriacy bronić miasto postanowili. D. 23 trwał dzień cały ogień ręczney broni i działowy: haubice 150 domow zniszczyły: francuzi wdarli się do miasta, nastąpiła zatem walka na ulicach; ustąpić musieli Austriacy. Stadamhof spalony i zniszczony zupełnie: o iutey zakończyła się mordercza bitwa, która uzupełniła zniszczenie armii austriackiey AX. Karola. Francuzi wzięli w tey bitwie 30 t. ieńcow, 50 dział, chorągwie, bagaże, pontony. Żadne zwycięztwo nie było zupełniejsze od tego, i żadne mniey ludzi nie kosztowało. O wydanej odezwie przez Napoleona nazajutrz po tey bitwie pierwiey donieśliśmy.

Po odniesionych klęskach między Jzer i Duaiem opuścili Austriacy d. 24 Munich chcąc się cofnąć do Saltzburga, lecz znalazłszy odwrót przecięty, wrócili się nazad mając się przedzierać do zbuntowanego Tyrolu, dokąd iedyna tylko ucieczka dla nich została. Obywatele wszyscy Bawaryi dobrowolnie uzbroili się dla wstrzymania rokoshanow Tyrolskich. Mówią że Massena X. Rivoli znajdujący się teraz w Austrii póydzie do Tyrolu na potłumienie rokoshu i połączy się z włoskim wojskiem: ma nayprzód wydać odezwę, przez którą odda do wyboru poddanie się dobrowolne, albo srogą karę buntownikow. Król Bawarski powrócił do Munich z wielką paradą wojskową: X. następcą tronu na czele wojska otwierał drogę, daley prowadzono działa Austriakom wydarte i inne zwycięztw znamiona niesiono; iechał daley Król z familią, za nim ieńce przychodzili, przy odgłosach tryumfalnych, muzyce, strzelaniu z dział, i biciu w dzwony; wiechał Król do stolicy iako oyciec swoich poddanych i zwycięzca nieprzyjaciol. X. Następcą zaraz wyciągnął w pogoń za G. Jellachich, który ze szczątkami koło Inn włóczy się. Tak więc Austriacy 8 dni tylko w Munich gościli; d. 16 tam weszli a d. 25 o 8mey wieczorem ustąpili. Gwardya narodowa w czasie ich pobytu nieprzestała czynić służby, wyszła ona teraz na pohamowanie morderstwa i rabunkow iakie popelniaią buntownicy Tyrolscy. Zapędzają się oni do Füssen i cały Voralberg plądrują; zabierają na granicach Bawaryi bydło, zboże i wszelką ruchomość: mają u siebie iakąś woienną kancelaryą. Półkownik Dittfurt i Podpółkownik Spański chcący w Inspruck sprzeciwić się roz-

hukanemu pospólstwu, dawszy dowody przykładney gorliwości i męstwa na czele dragonow, 1go regimenu: kilkakroć ranieni polegli; drudzy cofneli się przez most do Hall.

Napoleon z Ratyzbony przeniósł główną kwaterę do Landshut, ztamtąd d. 26 założył ją w Burkhausen nad rzeką Saltza. Mar: Massena X. Rivoli iest w Scharding, Mar: Bessieres, M. Lannes, Lefebvre znajdują się ze swemi korpusami za Inn w Austrii. Mar: Bernadotte przez Egrę do Czech wkracza, Mar: Davoust tamże za AX. Karolem wchodzi. Tak więc cała Bawarya we 4 dni od zaczętej kampanii oswoobodzoną została. Kiedy Napoleon przybył do armii znalazłszy Bawarczyków cofających się oświadczył zadziwienie swoje X. następcy tronu, GG. Wrede i Deroi tłumaczyli się, iż Austriacy daleko większe mieli siły; nie to nieznaczy odpowiedział Napoleon: wraz kazał koło siebie zgromadzić się woysku, i do niego miał przemowę, którą X. następca tłumaczył żołnierzom; potym naprzód postąpić i wziąć reduty Imperator zalecił: zadziwili się zatym wodzowie; nietroszcząc się rzekł Napoleon, czyńcie, a ja myślęć będę o skutku, wraz kazał założyć z tyłu Austryaków baterią od 50 dział dla przecięcia uciekających, jakoż prędko zdobyte zostały reduty i Austriacy na baterią byli wpędzeni; azatym tysiące legły i poddać się musiały. Reg. 1 bawar: letkiej jazdy przeszedł Jzer po moście palącym się w Landshut, toż uczyniły drugie regimenta niczym nie wstrzymane w pogoni Austryaków. G. Wrede przeprawił się przez Inn pod Mühlendorf, X. następca w Ehersberg.

Woyska iedne po drugich różnego narodu ciągną na teatr wojenny. Portugalczyków 1410 pod dowodztwem G. Dom Jose Carcome Labo przyszło d. 27 do Auszpurga. Gwardya Heska: Proporce polskie Krasieńskiego, Gwardya Napoleona do Munich d. 28 przybyły: 2 t. grenadierow gwardyjskich uszło piechotą w god. 16, mil 16 z Ulmu do Auszpurga, konskrycyoniści w też strony pośpieszają. Przeciwnie ienci austriacy tysiącami idą do Francyi przez Ratyzbone, po kilkakroć przeprowadzono oddziały od 1000 do 3 t. przez Auszpurg przeszły kolumny od 5 t. Nieprzestają francuzi uzbraiać tego miasta; już 30 t. palisad użyto na utwierdzenie szaniec. G. Andreossy i ambassador Otto ciągle tu bawią. Między iencami postrzeżono milicyą w której znalazło się wielu kupczyków i rzemieślników wiedeńskich: odesłano do domu wszystkich tych którzy nie będąc poddanymi Austrii do milicyi wziętymi zostali, mianowicie szlązakow wrocławianow, berlinczyków i innych poddanych pruskich.

Rozruchow westfalskich wiadomy już początek; szpiegowie zagraniczni do buntu pobudzili niektórych. Siostra dawnego ministra pruskiego Szteyn i inne damy opactwa Homburg utrzymywały korrespondencyą; a zatym iednych oddalono za granicę, drugich przytrzymano. Hrabiom Bohlen kazano wyjechać za granicę w przeciągu 4 dni. Piechota i kirysierowie hollenderscy odebrali rozkaz powrócić do Hannoveru. Z drugiej strony G. Chasteler dowodzący 8 dywizyą w Tyrolu zbuntował już i Voralberg, a zatym Szwaycarowie wysyłają do Gryzonow 6 t. pod komendą G. Wat-

AX. Raynery ostrzegł Wiedeńczyków d. 3, że Francuzi co chwile mogą stanąć u bram ich stolicy.

tewille dla wstrzymania rokoszanow; za niemi nastąpi druga dywizya od 12 t. Dla bezpieczeństwa uprowadzono drosze rzeczy w głąb kraiu do Zurich, gdzie iest teraz główna woysk kwatera. Buntownicy tak byli zuchwali, iż zapędzili się do Kaufbeuern i stado królewskie zabrali—Naypoźniey donoszą, że Imperator odprawiawszy popisy gwardyi do Landshut przybyły wyjechał z nią ku Inn, był w Wasserburg i główną kwaterę założył w Neumarkt. Rozszarpane korpusy AX. Karola mają błąkać się na lewym brzegu Dunaju: mówią, iż iedna dywizya aż do Wirtzburga przeszła; szczęśliwy będzie cały korpus, jeżeli się utrzyma przeciwko łączącym się siłom Mar: Davoust i Mar: Bernadotte. D. 28 szłyszano w Norymberdze wielkie z dział strzelane.

Król nasz dowiedziawszy się o weyściu Austryaków do X. Warszawskiego i o krwawey rozprawie d. 19 w której waleczni polacy przeciwko 3 razy liczniejszym nieprzyaciółom walczyli, ogłosił w Lipsku następną do swoich poddanych odezwę. „Wie dobrze Europa, że Austria niewyzwana, ani zagrożona wzięła się do oręża i stanęła w groźney sąsiedom postaci. Teraz pod próżnym pretekstem uprzedzenia ataku wypowiedziała wojnę Imperatorowi Francuzkiemu Królowi Włoskiemu, i naiechała kraie ligi reńskiey, której Napoleon iest Protektorem. Dostyc zatym mocna była pobudka dla nas do połączenia się z W. Protektorem i że sprzymierzeńcami naszymi ku powszechney obronie. Lecz dwór wiedeński chciał nadto koniecznie mię zmusić do wojny przeciwko sobie: weszły więc austriackie woyska z Gallicyi do X. Warszawskiego nie wypowiedziawszy wojny: rozrzucano tam odezwę dla oderwania mieszkańców od Króla prawego i zbuntowania ich przeciwko rządowi. Takich to zasad Austria używa! Ludy Saxonii! Znam wasze przywiązanie dla mnie; wy znacie iak ja was kocham; przekonany iestem że czniecie iaką obelgę wyrządza Austria naszemu W. Protektorowi, Nam i naszym Sprzymierzeńcom; wiem że połączycie wasze usiłowania z moimi dla zachowania oyczyzny od losu, iaki dla niej gotują. Żołnierze waleczni! bierzcie się do oręża przeciwko Austrii ufni w pomocy Opatrzności. Bóg ukarze niesprawiedliwych niezwycciónem ramieniem W. Imperatora naszego Sprzymierzeńca; już on na placu boiu czeka na was, poprowadzi was do zwycięztwa i da życzony od wszystkich ludow pokoy trwały.„

LONDYN d. 20 Kwitnia. Austria z zapalem zaczęła wojnę, nie wiadomo czy wytrzyma z równą statecznością do końca. My wspierając iey usiłowania zabraliśmy francuzom osady Cayenne i Martynikę, w ostatniey sami francuzi spalili trzy fregaty w portach będące; my spaliliśmy flotę pod Basques przy wyspie Aix na samych brzegach francuzkich i skoro pomyslna przyydzie pora, zgotowana wyprawa poydzie na morze dla szkodzenia nieprzyacielowi. Eskadry nasze krążą na morzu szrodziemnym i baltyckim. Francuzi opanowali Sewillę i Badaioz; obywatele tameczni niemieli tyle męztwa i zapalu ile okazali mieszkańcy Sarragossy. Miasto Oporto nie bronilo się prawie przeciwko francuzom—

DODATEK Nro 39.

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 15. Maia ROKU 1809.

Kantor gazety Kuryera Litt. u XX. Piarów w Wilnie Pre-
numeruje się rocznie i puł rocznie w terminach przed 1 Stycznia
1 Lipca: na prowincyą za każde puł rocze po rubli 7, w mieście
po rubli 4 i puł, każda sztuka po dwudziestce.

Jani Katarzyna Chodasewiczowie, przed-
siębiorąc wyprzedać cały swój majątek dla
uczynienia satysfakcyi swym Wierzycie-
lom, ieszcze w Roku przeszłym 1808 w
miesiącu Januaryi, udali się do Magistratu
Wileń: prosząc o Inwentacyą, Taxę, i przez
Licytacyą przedania Possessyow swoich w
Mieście Wilnie idąc na Antokol nad brze-
giem Wilii, pod Nrami 1551, 1552, 1553,
i 1554 sytuowanych; do iakowey proźby
Magistrat przychylając się, przez Rezolu-
cyą dnia 20 Aprila 1808 datowaną, do od-
bywania Dzieła Inwentacyi, Taxy, i Licy-
tacyi, wzmienionych wyżej Domow Cho-
dasewiczowskich, wyznaczył z poszrodka
siebie Urzędników; — Gdy zaś, czy to z po-
wodu wysokiey przez taxujących Rzemie-
ślników, położoney ceny, czyli też z innych
niewiadomych przyczyn w naznaczonych
dwakrotnie do licytacyi terminach nikt
nie oświadczył chęć kupienia wspomnio-
nych Chodasewiczowskich Possessyi, przeto
ciż Chodasewiczowie oświadczaią przed
Publicznością, że życzący sobie nabyć wy-
mienione ich Domy, zechcą udać się do
samyh Aktorow, którzy za iedyny mając
cel, zaspokoienie swoich Kredytorow, zde-
terminowani są znaczną odstąpić część, od
ceny przez Taxatorow położoney, oraz u-
łatwić kupie przez naydogodnieysze dla
kupiącego kondycye. — w Wilnie Roku
1809 Maia 14 dnia.

Niżey podpisany zawiadamia niniey-
szym ogłoszeniem Sukcessorow, Kredyto-
row, i strony poruczonych Spraw zesze-
mu teraz W. JP. Wincentemu Kołbowi
Szambell: b. D. P. Adwokatowi Sądu Gł:
Depar: 2. Gubern. Litt: Wileń: o śmierci
tegoż zeszłego Kołba, o pozostałych papie-
rach (do nastąpić mającey lokacyi pod re-
gistracyą będących) o Rzeczach iego, że
znayduią się w Mieście Wilnie za Świętym
Kazimierzem na małej Sawicz Ulicy pod
Nm 116 w Domu WW. Giedroyciow Ko-
mornikow Wileń: w Stancyi podpisującego
się, w której blisko Roku stojąc bez dyspo-
zycyi zszedł z tego świata.

Wincenty Kłopotowski M. Z. D.

Oblig na 645 Rubli srebrnych od JW.
Antoniego Prozora Woiewodzica Witeb-
skiego Jakóbowi Zebrowskiemu w Ru 1809

Maia 14 d. wydany, a z terminem oddania
w Ru przyszłym 1810 w dzień S. Józefa,
gdy został zgubiony, przeto iesliby kto na-
lazł aby oddał do rąk tegoż JW. Prozora
mieszkałego w Pałacu JW. Pocięcia upra-
sza, zaco przyzwoitą odbierze nadgodę.

Niżey podpisany, z powodu opubli-
kowania siebie przez Sąd Ziemski Niższy
w Powiecie Telszewskim, spieszę troskli-
wości potrzebujących zaspokoić, awizując
iż pierwey od dnia 7 Januaryi Roku 1809.
do 20 Februaryi — Dopiero od 24 Marca
ciągle iako podsądny na powodztwo moich
delatorow w mieście Guber: Wilnie pod
N. 57 w domie W. Przyalgowski Komor:
X. L., rzuciwszy w sołach interessa do
moiego obowiazku przywiązane, nayduię
się; gdzie iak we wszystkich szczegóлах
zaskarżeń z rzeczy Seymikow opacznie na
mnie rzuconych usprawiedliwić się tak mo-
iey osobistej krzywdy i strat na winnych
związku Telszewskiego poszukać przedsię-
wziołem — Dat w Wilnie 1809 maia 14
dnia.

Jerzy Jakowicz Adw. Telszewskim Subseliów.

Niżey podpisany naydując w Dodatku Ga-
zety Kuryera Litewskiego Doniesienie przez Je-
rzego Romanowskiego Furmana kilkakrotnie po-
nowione, w którym wyraża, iż nieznaomy iakiś
Jegomość niający u onego trzy konie z Bryczką
i czelkiem, które dotąd niezwrócił, iakoby miał
mieszkanie w Domie niżey piszącego się za Wi-
leńską Bramą położonym najeće i z onego wyia-
chał — Ze takowe doniesienie Jerzego Romanow-
skiego o pomienionym Jegomościu, iżby miał stan-
cyą u niżey piszącego się, i w d. 29 Marca z iego
domu miał wyiechać, iest fałszywe i krzywdzące
tenże niżey podpisany przed Powszechnością ogła-
sza i oświadcza.

Jerzy Zukowski Rottm: Pttu Pińskiego.

W Dobrach zeszłego JW. Hrabi Tysz-
kiewicza Aktualnego Taynego Sowietnika
w Powiecie Lidzkim leżących zwanych
Horodna, nayduią się do sprzedania Ko-
nie, Ogiery, Wałachy, Klacze stadne, o-
raz Zrzebce zdatne pod wierzch i do za-
przęgu, ktoby życzyl sobie onych nabyć,
niech się uda do wyż rzeczoney majątno-
ści Horodna, a od Zarządzającego odbierze
wiadomość o cenie.

Tudzież w Pałacu tegoż JW. Hrabi
Tyszkiewicza na Niemieckiey Ulicy sytu-
owanym nayduią się Wina do zprzeda-
nia, iako to: Wino Węgierskie stare w

nayprzedniejszym gatunku, Wino Sukcesor zwane, Wino stare Malago, oraz miód stary, o cenie od Zawiadowcy w tymże Pałacu będącego poweźmie wiadomość.

Excerpt Oświadczenia Roku 1809 Miesiąca Maia 4 dnia. — Oświadczenie Imieniem Konstancyi Jasińskiej Wóyskiej Wileńskiej w obronie swojej i potomstwa własności czyni się w następnym wyrażeniu. — Iż Justyn Jasiński Wóyskowiec Wileński Syn oświadczaicy się zawiodł nadzieję i życzenia matki, ledwo bowiem dochodził moment lat 17 kompletujący Justynowi Jasińskiemu, już wszelkie z obowiązków syna wyłamanie się zapowiedział, wraz sprzykrzyło się mu bezpieczeństwo uależney dla niego własności — całość iey dla niego nie miała, a przyszłe ubóstwo pożądane, lubo bowiem oświadczaicy się matka opisami na dożywociu dóbr wszelkich ubezpieczona, lubo własnych summ należność na tychże poierra majątkach, lubo W. Norbert Jasiński syn starszy oświadczaicy się równe w majątkach stanowi Aktorstwo — lubo czterech córek exdot. cya na ogólny zwała się majątek, lubo dotąd niedzielny, wszakże Justyn Jasiński, mając przystoynne w domu matki przebycie, trwonić bez uważnie postanowił majątek — Dat tego dowody, gdy w dniach 6 po skończeniu lat 18, wieś Wiciny zwaną niedzielną całkowicie JW. Józefowi Gorskiemu i iego Opiekunom wyprzedał, pisząc za brata swojego starszego ewikcyą. błąd młodości dopełnił, gdy rzecz bratnią i siostr przeciw ich woli frymarząc swoją dalszą własność w odpowiedz uwikłał, a bez znajomości szasunku rzecz dokonał, dowodzi tego ciągle, gdy z różnemi w opisy przedaźne wchodzi, a za rodzeństwo i matkę swoją ewikcyonalnie pisze się, gdy długi bez potrzebne zaciągając, na wyższą daleko ilość wydaie wexle, a co większa, żądnych uwag i przestrog, ani do niżej piszący się ani od rodzeństwa nie przyymuie i przyymować niechce. — Gdy więc takie Justyna Jasińskiego kroki obrażają bezpieczeństwo własności oświadczaicy się i iey potomstwa, wypada wyrazami prawa pzemówić do powszechności, które w konstytucyi 1776 roku pod tytułem zagrodzenia młodym stracenia substancyi, następuie, są zawarte „ przychy-
„ laią się do Kost: 1768 i innych które zabroniły sy-
„ nom pod opieką rodziców będącym i fortuny sobie
„ nie mającym wypuszczoney, długow zaciagać
„ arty pieniężne i wexle dawać „ przeto zapobieguc-
„ iąc fortun upadkowi, wszystkie tego gatunku we-
„ xle, karty pieniężne i zapisy, za nieważne mieć
„ chcemy „ — Oświadczaicy się naturalna syna opiekunka z pod swojej, nie uwolniła Justyna Jasińskiego Opieki, ieszcze Justyn Jasiński żadnego nie iest posiadający majątku, ani bez działu z bratem i siostrami, ony odziedziczyć może, a z tych powodow, iak wszelkie Justyna Jasińskiego postanowione tranzakta, tak postanowić się mogące za nieważne deklarując, żeby ktokolwiek był przez niego uwiedzionym, w ogólności oświadcza się, ostrzega i to oświadczenie własną ręką podpisuie.

Frydryk Frohland Obywatel Wileń: ogłasza ku powszechney wiadomości, iż roku 1802 wydał był Fryderykowi Lukasowi kartę na Rubli srebr: krzyżowych Trzysta u siebie deponowanych, a lubo dawno tę summę opłacił iak Dekret Magistratu świadczy i tę kartę uniktzmnił, gdy dotąd niema takowey karteczki z Kancellaryi Magistratu powróconey, i gdy przez zmianę Regentow zawalać się mogła, lub przeysć w nieznaioime ręce. Przeto obwieszcza, ażeby oney nie nabywano, ani iakiekolwiek układy o nią czyniono, lecz iako nieważną wszędzie uważano.

Niżej podpisany przez niniejsze ogłoszenie zawiadamia, że Kamienica na Ulicy Zamkowej położona Pogrekowska zwana pod Nro 106 będąca kupiona została na wieczność za prawem wieczysto przedaźnym od WW. JPP. Michała Mäckiewicza Sędziego Borysowskiego w Imieniu W. Hornowskiego czyniącego, i Antoniego Narkiewicza Kapitana b. W. Pol: wydany: Jeżeliby kto miał iaką pretensyą na teyże Kamienicy opartą, niech się zgłosi do nowego Nabywcy w nayrychlejszym czasie do mnie piszącego się.

Piotr Feheber Possesor tegoż Domu.

Policmeyster Miasta Wilna podaje do wiadomości iż Wileński kupiec Józef Klimaszewski, z pomocnikiem Michałem Michałowskim, w tych dniach wyieżdżają za granicę ktoby miał do nich iaką pretensyą ma iawić się do tegoż Policmeystra maia dnia 1809 roku.

P. Szłyków.

Xiążki znajdujące się w xiegarni Uniwersytetu.

Wykład snów nocnych, dowcipnemu czytelnikowi, dla uspokojenia się w zamysłach iego 7 planet i dwunastu znamion niebieskich prognostyku, alfabetycznie sporządzony, do tego przydana iest praktyka Pithagoresa wielkiego filozofa, a oraz inne dla nauki i ciekawości krotofilne na litery z całego alfabetu praktykowaniu w Warszawie zł: 1. gr: 10.

Opisania polskich żelaza fabryk w którym świadectwa historyków wzmiankujących miysca mineralów przytoczone; przywileie nadane szukającym kruszcow wcałości umieszczone, początek wyrabiania u nas żelaza odkryty, rudy krajowey czterdzieście ośm gatunków w kolorach z dziewięcią kopersztychami kolorowemi pr. X. J. Osńskiego w Warszawie zł: 8.

Satyr przeciwko zdaniom i zgorzleniom wieku naszego za powodem satyra, Jana Kochanowskiego w Warszawie zł: 4.

Sąd GH: Depart: Cywilnego rozbiera sprawę Ruszczyca z Sewaniewskiem, z rejestru extraordynar: taktowych. Sąd Głow: Wremienny rozsądza sprawy Radziwiłłowskie. Kommissya Ogińskich z Sądem GH: porączona reassumowała swoje czynności. Sąd Polubowny między JW. Generalową Wietnygoffową a Podkomorzym Burbą ferował dekret zatwierdający dziedzictwo Borkuniszek JW. Burbie.

Słowo przeszley Szarady Par — lament.

Cena targowa.					
Od d. 8 Maia do d. 12 tegoż				Rub	Kop
Beczka	Zyta	-	-	10.	80.
	Pszeniczy	-	-	18.	
	Jęczmienia	-	-	8.	40.
	Owsa	-	-	6.	
	Grochu	-	-	9.	60.
Faska	Masła	-	-	4.	
Asygnacya	100 Rubli	-	-	47.	
Dukat	-	-	-	3.	50.